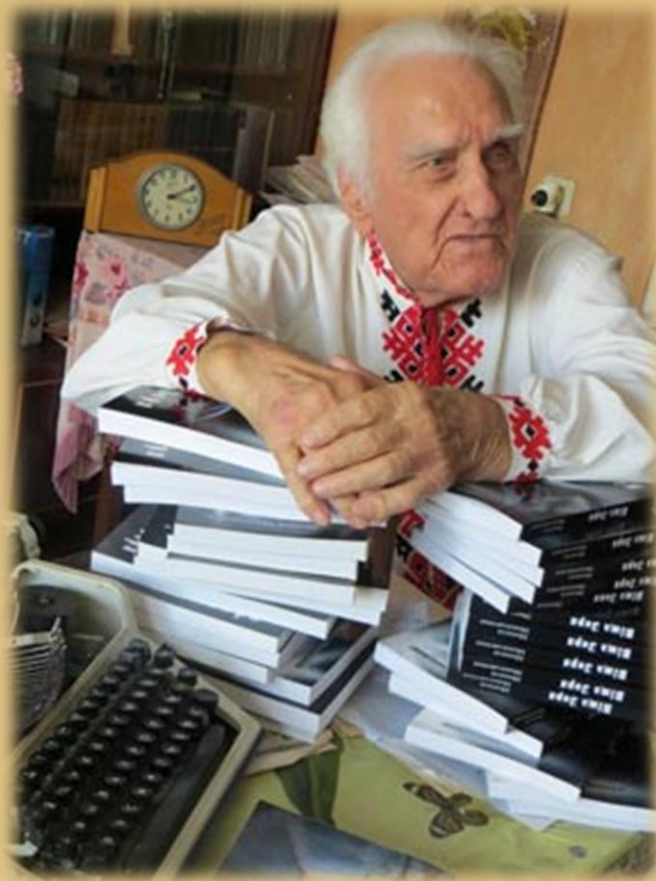

КЗК «Міська бібліотека для дорослих» КМР
Інформаційно-бібліографічний відділ ЦБ
ЦИКЛ «ВОНИ ПРОСЛАВИЛИ КРИВБАС»

Віща зоря Миколи Миколаєнка

*Рекомендаційний
список літератури*

Укладач Каратєєва Л.В.
м. Кривий Ріг, 2019 р.

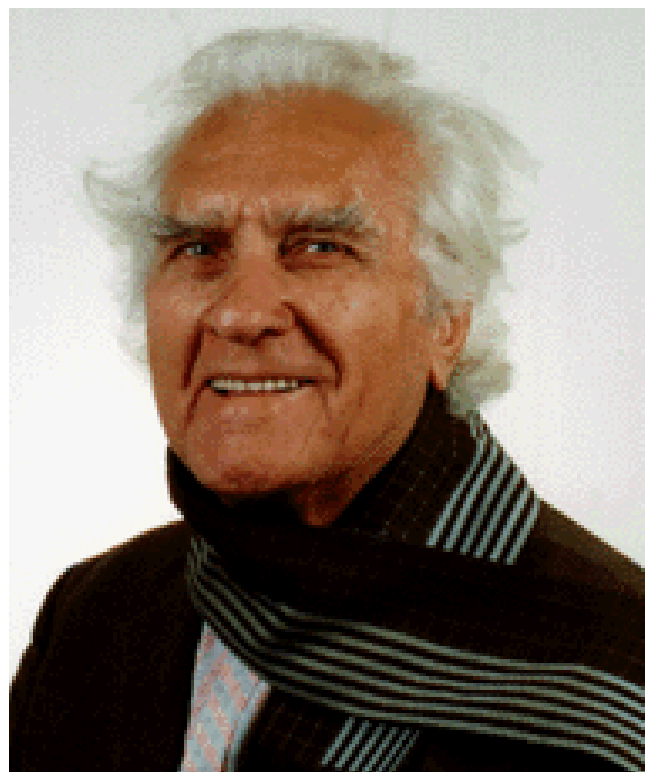

Микола Антонович Миколаєнко людина багатогранна та творча. Однак, всі прояви його таланту так чи інакше пов'язані зі Словом. Відомий далеко за межами рідної Дніпропетровщини поет, письменник, журналіст, видавець більше 80 років присвятив літературній творчості.

Народився майбутній літератор 5 грудня 1919 року в селі Мар'янівці на Криворіжжі, в селянській родині. Як згадує його однокурсниця по Запорізькому педагогічному інституту: «Рідна Мар'янівка на Криворіжжі – його «земний едем і пекло». Адже дитинство початку ХХ століття не було легким – були злидні й голод, але були й життєдайна блакить неба, родинна чиста криниця, ніжні мамині руки та батьківське піклування про сімох діток. Навчався Микола в Мар'янівській та Лозуватській сільських

школах. Згодом, після переїзду родини в 1933 році до Кривого Рогу, в міських середніх школах №10, 15,16. Закінчив Запорізький педагогічний інститут з відзнакою, за сумісництвом працюючи редактором мови в редакції газети «Червоне Запоріжжя». Згодом були його фронтові роки. Спочатку Горьківське зенітно-артилерійське училище, а вже з травня 1942-го офіцер-зенітник боронив Москву, був командиром взводу, батареї, начальником штабу артдивізіону. Нагороджений орденом Вітчизняної війни, орденом Богдана Хмельницького, іншими нагородами. Згодом до його фронтових відзнак додалися нагороди трудові, адже Микола Антонович з повною віддачею сил працював і на мирному фронті.

По війні Микола Миколаєнко повертається до рідного Кривого Рогу, де працював завклубом «Будівельник» (трест «Криворіжбуд»), завпедом СШ №15 та директором СШ №16, редактором газети «Червоний гірник». 1960 року Микола Антонович із сім'єю переїжджає до Дніпропетровська, де працює головним редактором видавництва «Промінь» (нині – «Січ»), головним редактором художніх програм обласного телебачення. З 1980 року Микола Антонович повністю присвятив себе творчій роботі. Привалий час керував Криворізьким міським літературним об'єднанням, літ групою «Плавка» Дніпропетровського металургійного заводу.

ПЕДАГОГІЧНА ЖИЛКА.

Як справжній педагог Микола Миколаєнко багато уваги приділяє вихованню молодих поетів. Свого часу для обласної газети «Зоря» готував літературну сторінку «Чиста криниця» (з оглядом поетичної пошти). Регулярно виходила підготовлена ним сторінка «Першоцвіт» в обласній профспілковій газеті «Позиція».

Це його клопатами вийшла перша поетична книжка Олександра Зайвого «Молодик». З його благословення побачили світ поетичні збірки Василя Бондарчука, Володимира Михайличенка, Людмили Кульбиди, Марії Дружко, Наталі Плакущої, Наталі Федько, Віктора Божка, Анатолія Ворфлика, Світлани Поливоди та інших, а також колективний збірник членів найстаршої в Україні літературної групи «Плавка», якою керував, – «16 мелодій».

Навіть незважаючи на поважний вік Микола Антонович не втратив доброго ставлення до молодого покоління літераторів-початківців, бажання ділитися досвідом та майстерністю. Людмила Зубко, керівник зразкового творчого об'єднання «Юнацький прес-центр «Погляд» (МЛДЮП «Горицвіт», м. Кривий Ріг), згадувала про візит в 2011 році до Миколи Миколаєнка: «...під час перебування в обласному центрі, мені і моїм вихованцям пощастило відвідати патріарха в його домівці. Навіть у вітальні, де нас прийняв Микола Антонович, було зрозуміло, що ми – в гостях у письменника, редактора. Шафи, забиті книгами, стоси видань і рукописів вразили підлітків. Господар рвучко – скільки тих років! – піднявся назустріч юним землякам-криворізьцям.

- Що читаєте? Кого з поетів знаєте? Чи пишите самі? – засипав дітей запитаннями.

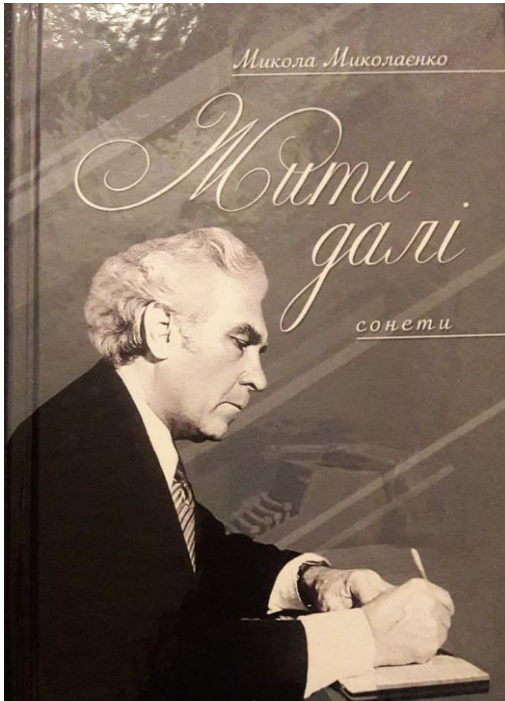
Вислухавши відповіді, заходився розповідати про свою криворізьку юність і зрілість, запорізьку молодість. Журналісти-початківці вже знали, що Микола Антонович працював редактором міської газети «Червоний гірник», але почути спогади самого ветерана! І знову розмова повертається до літератури, до поезії».

ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ

МИКОЛА МИКОЛАЄНКА.

1937 рік. На шпальтах одного з весняних номерів «Червоного гірника» з'явився вірш «Дівчині». Поезія дев'ятикласника Миколи Миколаєнка, за сприяння поета і драматурга Василя

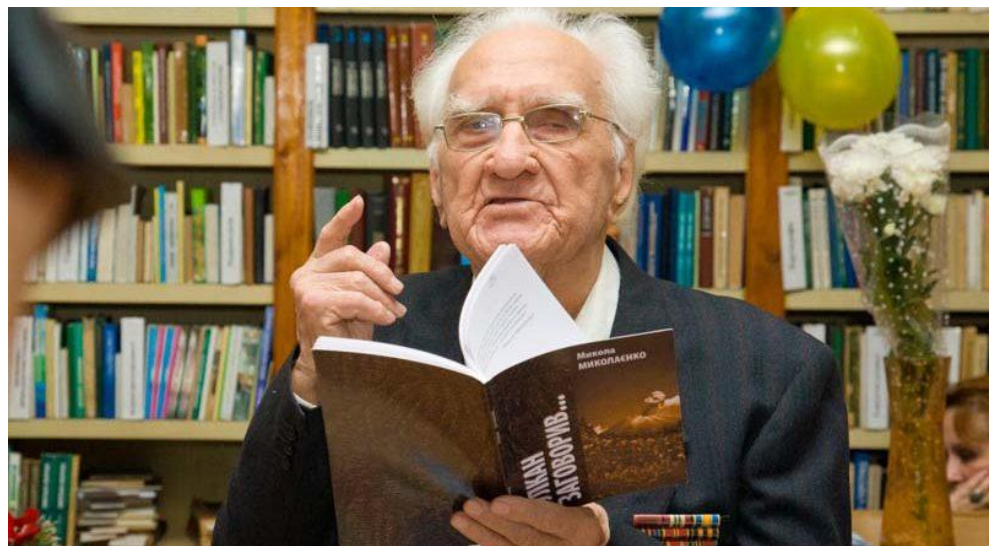

Шабля, так щиро і безпосередньо розповідала про юнацьке почуття, що журі республіканського конкурсу на кращий літературний твір серед школярів нагородило його екскурсією по Радянському Союзу. Вперше хлопчина з багатодітної селянської родини побачив великі міста – Дніпропетровськ, Київ, Ленінград. І хоча у юного поета були й попередні – дитячі – публікації, саме вірш «Дівчині» патріарх української поезії вважав початком своєї літературної творчості. Микола Антонович згадував:

«Перший мій віршик був надрукований у газеті «Піонер» 1 вересня 1934 року. Але справжня проба пера – поезія «Дівчині» – присвячений красуні-однокласниці – вийшла друком у газеті «Червоний гірник» у березні 1937 року. За цю публікацію був нагороджений за перемогу у Всеукраїнському конкурсі на кращий літературний твір серед школярів

Микола Миколаєнко не полишив поезію й під час страшних випробувань війною. Створені в окопах вірші Миколаєнко надіслав поетові Мақсиму Рильському, який і дав благословення в літературу. В 1946 році в журналі «Україна» було опубліковано велику добірку «Віршів солдата із Кривого Рогу» з передмовою визнаного метра літератури. З тих пір прожито й написано чимало – Миколаєнко автор 5 повістей, двох п'єс, близько 40 збірок поезій і збірки оповідань «Ксана». В його творчому доробку є переклади німецької письменниці Аннелізи Іхенгойзер, книга публіцистики.

Одним із перших прозових творів було оповідання «Біла пам'ятника» в співавторстві з М. Печорським. Окремим

виданням надруковано його повісті «На лінії вогню» (1956 р.), «До сходу сонця» – про героїчну боротьбу підпільників Кривого Рогу в роки війни, «Ставка – все життя», збірка оповідань «Ксана» (1959 р.), а в журналах, альманахах, збірниках оприлюднені повісті «Криївка на антресолях», «Чорна лебідка», п'єси «Мар'яна» та «Іду з тобою». Вистави поставлено в Криворізькому драмтеатрі. Присвячені шахтарям, будівельникам. Призначення людини на землі – тематика мудрої публіцистики «Береги твого життя». Співавтор 7 збірників та альманахів, книг «Сяєво жар-птиці: Антологія літератури для дітей та юнацтва Придніпров'я», аудіокниги «Письменники Дніпропетровщини – шкільним бібліотекам». Однак, головною творчою любов'ю Миколи Антоновича була поезія. Автор до останнього дня працював над своїми творами, і останні його видання були надруковані цьогоріч.

Основний мотив творчості – любов до України, оспівування краси рідного краю, вічні проблеми життя і смерті, добра і зла, любові й ненависті. У безлічі його ліричних творів віднайшли відображення рідні криворізькі краєвиди: мальовничі береги Інгульця й Сакагани, пейзажі рідної Мар'янівки, стрімкі вулиці Кривого Рогу. Незважаючи на десятиріччя прожиті в обласному центрі, славний козацький край, край мальовничих балок і багряних скель, край мужності й звитяги – Криворіжжя – назавжди лишився для Миколи Антоновича рідним.

П'ворчість поета відзначено міською літературною премією ім. Павла Кононенка. Микола Миколаєнко член Національної Спільноти журналістів України і Національної Спільноти письменників України з 1958 року.

17 листопада 2019 року не стало ветерана дніпропетровської журналістики, відомого українського письменника Миколи Антоновича Миколаєнка. Про це повідомили на сайті обласної журналістської організації. Він не дожив кілька тижнів до 100-річного ювілею.

ТВОРИ МИКОЛИ МИКОЛАЄНКА

З ФОНДІВ БІБЛІОТЕКИ.

Миколаєнко, М. Приречені до вічної юності / Микола Миколаєнко // На землі, на рідній. У 8 кн. / упоряд. Г. Гусейнов .- Дніпропетровськ, 2014.-Кн. 8.- С.179-186.

Миколаєнко, М. Причал Печаль: поезії / Микола Миколаєнко .- Дніпропетровськ: Ліра, 2011.-107 с.

Миколаєнко, М. Ахіллесова п'ята: поезії / Микола Миколаєнко .- Дніпропетровськ: СВДЛЕР, 2010.-129 с.

Миколаєнко, М. Віща Зоря: зібрання поезій у 4-х томах (1937-2009) / Микола Миколаєнко .- Дніпропетровськ: Ліра, 2009-2010.

Миколаєнко, М.А. Замцерла: поезії / Микола Антонович Миколаєнко .- Дн-ськ: Січ, 2000.-142 с.

Миколаєнко, М. Таємниці діда з бабою: оповідання / Микола Миколаєнко // На землі, на рідній. У 3 кн. / упоряд. Г. Гусейнов .- Дніпропетровськ, 2000.-Кн. 3.- С.194-202.

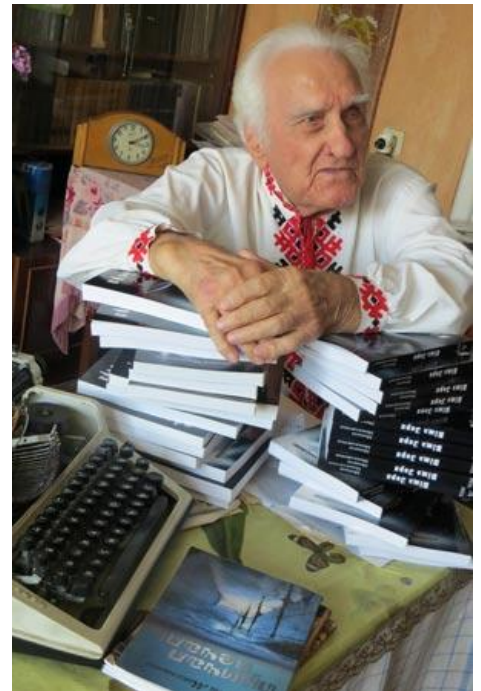
Миколаєнко, М.А. На лінії вогню: повість / Микола Антонович Миколаєнко.-2-е вид., перероб. й доп.- Кривий Ріг: Б.в., 1996.-159 с.- (Бібліотечка альманаху «Саксагань»).

Миколаєнко, М. Ставка – все життя: художньо-документальна повість / Микола Миколаєнко .- Дніпропетровськ: Січ, 1995.-183 с.

Миколаєнко, М. Віно: поезії / Микола Миколаєнко .- Кривий Ріг: Б.в., 1994.- 63 с.- (Бібліотечка альманаху «Саксагань»).

Миколаєнко, М. До сходу сонця: повісті / Микола Миколаєнко .- Дніпропетровськ, 1963.-382 с.

Миколаєнко, М. На лінії вогню: документальна повість / Микола Миколаєнко .- К.: Молодь, 1956.-193 с.

Миколаєнко, М. Ксана: оповідання / Микола Миколаєнко // Зорі на копрах: збірка творів членів Криворізького міського літературного об'єднання.- Дніпропетровськ, 1956.-С.56-66.

Миколаєнко, М. На Інгулецьких кресах: вірш / Микола Миколаєнко // Січеслав.-2012.-№1.- С.27.

Миколаєнко, М. Поезії / Микола Миколаєнко // Саксагань.-2009.-№4.-С.37.

Миколаєнко, М. Остання мить – щоб вічно жити: уривок з трагедії «Кривава вихола» / Микола Миколаєнко // Червоний гірник.- 2008.- 16 вересня.-С.4.

Миколаєнко, М. Київська Русь: вінок сонетів /

Микола Миколаєнко // Саксагань.-2007.-№4.-С.11.

Миколаєнко, М. Роби Добро в безжальній круговерті: вірші / Микола Миколаєнко // Саксагань.-2006.-№2.-С.57.

Миколаєнко, М. Вітрюган: вірші / Микола Миколаєнко // Саксагань.-2005.-№2.-С.4.

Миколаєнко, М. Зачерпну юнацької снаги: поезії / Микола Миколаєнко // Саксагань.-2004.-№4.-С.3.

Миколаєнко, М. Поезії / Микола Миколаєнко // Кур'єр Кривбасу.-1997.-№9.-С.177.

Миколаєнко, М. Іду по лезу я: поезії / Микола Миколаєнко // Саксагань.-1994.-№3.-С.23.

Миколаєнко, М. Поезії / Микола Миколаєнко // Кур'єр Кривбасу.-1994.-№20-21.-С.28-29.

Миколаєнко, М. Приречені до вічної юності / Микола Миколаєнко // Червоний гірник.- 1993.-16 вересня.

Миколаєнко, М. Чорна лебідка: повість / Микола Миколаєнко // Саксагань.-1992.-№2.

Миколаєнко, М. Казка повернення весни: поезії / Микола Миколаєнко // Саксагань.-1991.-№4.

Миколаєнко, М. Немає спокою: поезії / Микола Миколаєнко // Червоний гірник.- 1991.- 21 вересня.

Миколаєнко, М. Малинові дзвони благовісту: поезії / Микола Миколаєнко // Червоний гірник.- 1990.- 1 грудня.

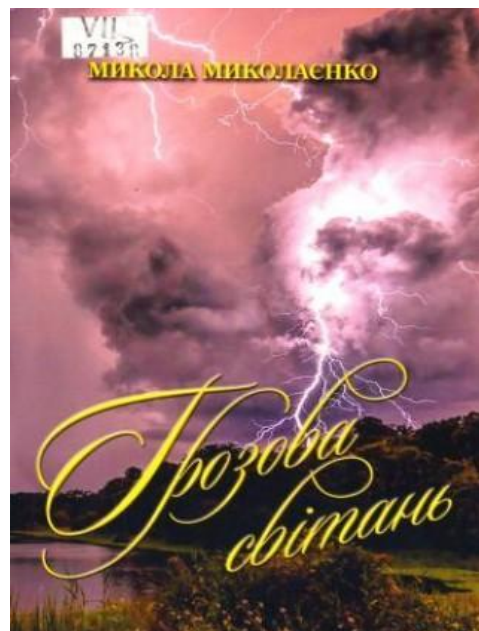
Миколаєнко, М. Гримаси долі: оповідання / Микола Миколаєнко // Червоний гірник.- 1990.- 2 червня.

Миколаєнко, М. Душа тривогою окута: поезії / Микола Миколаєнко // Червоний гірник.-1989.- 16 грудня.

Миколаєнко, М. На лінії вогню: документальна повість / Микола Миколаєнко //Червоний гірник.-1987.-№164-173.

Миколаєнко, М. Ксана: оповідання / Микола Миколаєнко // Дніпро.-1955.- №11.-С.10-18.

Миколаєнко, М. Станція Рядова / Микола Миколаєнко // Дніпро.- 1955.- №7.-С.13.

ТВОРЧІСТЬ МИКОЛИ МИКОЛАЄНКА

НА СТОРІНКАХ ВИДАНЬ.

Степовичка, Л. Н. Миколаєнко Микола Антонович / Л. Н. Степовичка // Енциклопедія Сучасної України. Т.20. Медична – Мікоян / редкол. І.М. Дзюба та ін. – Київ: Ін-т енциклопед. Досліджень, 2018.- 687 с.: іл.

Разумный, А. С Украиной в сердце / А. Разумный // Пульс.-2016.-22 июня.- С.12.

Миколаєнко, М. З «Червоного гірника» почалась моя творча доля: інтерв'ю з письменником Миколою Миколаєнком / підготувала О. Калинюк // Червоний гірник.- 2014.-30 листопада.-С.13.

Ратнер, О. «Душа ще прагне у політ...»: до нової книги віршів Миколи Миколаєнко «Гірко!» / О. Ратнер // Січеслав.-2012.-№1.-С.85.

Чубенко, А. Молодість митця / А. Чубенко // Звезда-4.-2012.-11 декабря.-С.2.

Наурузов, А. Хай частіше розквітають Миколаєнкові квіти! / А. Наурузов // Червоний гірник.-2012.-30 травня.-С.12.

Зубко, Л. Закоханий у ріднокрай / Л. Зубко // Червоний гірник.- 2012.-15 лютого.-С.25.

Чабан, Н. Микола Миколаєнко: «Снайпер мог убить меня...» / Н. Чабан // Экспедиция XXI.-2008.-№6.-С.14.

Чабан, М. Я знову й знову прагну творити відкриття / М. Чабан // Зоря.-2004.-4 грудня.-С.7.

Малишко-Сальниченко, Н. Слово про однокурсника / Н. Малишко-Сальниченко // Саксагань.-2004.-№4.-С.5-6.

М.А. Миколаєнку – 80 // Саксагань.-1999.-№4.-С.56.

Скрижалі осені // Кур'єр Кривбасу.-1994.- №20-21.-С.28-29.

Ювілей майстра // Червоний гірник.-1994.- 15 грудня.

«Щоб людям залишилася весна, мов крила для крутішого польоту» // Червоний гірник.-1989.- 10

грудня.

Шаповал, И. Светить для всех / И. Шаповал // Днепропетровская правда.-1969.- 4 декабря.

Их имена не умрут // Дружба народов.-1956.-№ 10.-С.182-183.- Рец. на кн.: Миколаенко, Н. На линии огня / Н. Миколаенко .- К.: Молодь, 1956.- 193 с.

Ткач, Д. Конфлікт і його розв'язання / Д. Ткач // Літ. газета.-1959.- 14 квітня.- Рец. на кн.: Миколаєнко, М.А. Ксана: оповідання / М.А. Миколаєнко .- Дніпропетровськ: Обл. вид., 1959.

Войтко, В. Задум і його здійснення / В. Войтко, П. Хропко // Дніпро.-1957.-№2.-С.117-120.- Рец. на кн.: Миколаєнко, М. На лінії вогню: документальна повість / М. Миколаєнко .- К.: Молодь, 1956.

Дружко, М. Філософський реалізм поезії Миколи Миколаєнка [Електронний ресурс] /Марія Дружко.- Режим доступу: <https://nspu.com.ua> > [retsenziji](#) > [filosofskij-realiz...](#) .- [Назва з екрану.](#)

За два тижні до 100. Відійшов у вічність відомий письменник і журналіст криворіжжя Микола Миколаєнко [Електронний ресурс].- Режим доступу:

<https://rudana.com.ua> > [новини](#) .- [Назва з екрану.](#)

Заржицька, Е. Пішов у засвіти найстаріший поет України Микола Миколаєнко /Еліна Заржицька [Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://nspu.com.ua> > [novini](#) > [pishov-u-zasviti-n...](#)- [Назва з екрану.](#)

Микола Миколаєнко [Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://www.dnipro.lib.dp.ua> > ...- Назва з екрану

Миколаєнко Микола Антонович [Електронний ресурс].- Режим доступу: https://www.dnipro.lib.dp.ua/poet_prozayik_dramaturh_publitsyst_dokumentalist_perekladach.- Назва з екрану.

Пішов з життя колишній головний редактор газети "Червоний гірник" Микола Миколаєнко [Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://rudana.com.ua/videos/pishov-z-zhyttya-kolyshniy-golovnyy-redaktor-gazety-chervonyy-girnyk-mykola-mykolayenko> .- Назва з екрану.

У Дніпрі відзначив 98-річчя найстарший поет України [Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://dnipro.dpo.ua> > ukr > dnipro > u-dnipro-...- Назва з екрану.

